

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Tomáše Rychlého a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobce: **Mgr. et Bc. R. Š.**, zastoupený Mgr. Jířím Matolínem, LL.M., advokátem se sídlem Nad Ondřejovem 14, Praha 4, proti žalovanému: **náměstek ministra vnitra pro státní službu**, se sídlem Jindřišská 34, Praha 1, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 13. 11. 2019, č. j. 14 Ad 4/2018 – 30,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 11. 12. 2017, č. j. MV-168825-5/OSK-2017 (dále jen „*rozhodnutí žalovaného*“), k odvolání žalobce zčásti změnil a ve zbytku potvrdil rozhodnutí státního tajemníka v Ministerstvu dopravy (dále jen „*služební orgán*“) ze dne 31. 8. 2017, č. j. 41/2017-010-ORG/12 (dále jen „*rozhodnutí služebního orgánu*“), kterým bylo podle § 166 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*zákon o státní službě*“), rozhodnuto o přiznání nároku na náhradu nákladů správního řízení žalobci. Změna rozhodnutí služebního orgánu se týkala výše přiznaného nároku žalobce na náhradu nákladů řízení (žalovaný mu přiznal částku 5 000 Kč, přičemž žalobce žádal o náhradu nákladů právního zastoupení v celkové výši vyčíslené jeho zástupcem; v podrobnostech viz odstavce [4] a [5] níže).

[2] Proti rozhodnutí žalovaného brojil žalobce u Městského soudu v Praze (dále jen „*městský soud*“) žalobou, který ji zamítl rozsudkem ze dne 13. 11. 2019, č. j. 14 Ad 4/2018 – 30, jako nedůvodnou.

[3] Městský soud nejprve shrnul skutečnosti vyplývající ze správního spisu. Žalobci vznikl podle § 186 odst. 1 zákona o státní službě ze zákona služební poměr na služebním místě generálního inspektora Drážní inspekce. Na základě § 186 odst. 4 zákona o státní službě bylo vyhlášeno na toto služební místo výběrové řízení. Výběrového řízení se zúčastnil též žalobce a byl v něm úspěšný, vláda však na dané služební místo jmenovala jiného žadatele. Obsazením služebního místa jiným státním zaměstnancem uplynula doba, na kterou byl žalobce jmenován na dané služební místo, aniž by skončil jeho služební poměr. Proto rozhodl služební orgán o převedení žalobce na služební místo ředitele sekce Ústředního inspektorátu a územních inspektorátů Drážní inspekce. Proti rozhodnutí o převedení podal žalobce odvolání, na jehož základě bylo toto rozhodnutí zrušeno (zejména pro jeho nepřezkoumatelnost) a věc byla vrácena služebnímu orgánu k novému projednání.

[4] Protože byl žalobce v odvolacím řízení úspěšný, požádal v souladu s § 166 zákona o státní službě o náhradu nákladů řízení, konkrétně náhradu nákladů na vynaloženou smluvní odměnu za právní zastoupení v celkové výši 751 206 Kč. Ke svému podání přiložil společně s výkazem práce tři faktury vystavené jeho právním zástupcem – advokátem (žalobce zastupoval ve správním řízení stejný advokát jako v nynějším řízení o kasační stížnosti – pozn. Nejvyššího správního soudu), jež měly dosvědčovat vynaložení uvedené částky.

[5] Rozhodnutím služebního orgánu byl žalobci přiznán nárok na náhradu nákladů řízení ve výši 15 000 Kč (počítáno za tři úkony právní služby, každý po 5 000 Kč), neboť jím požadovaná částka 751 206 Kč nebyla vypočtena dle pravidel stanovených vyhláškou č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*advokátní tarif*“). Žalovaný ve svém rozhodnutí odkázal na § 1 odst. 2 advokátního tarifu, podle něhož v případě uplatnění nároku na náhradu nákladů ve formě odměny za zastupování účastníka řízení právním zástupcem se užijí ustanovení advokátního tarifu o mimosmluvní odměně, na což měl být žalobce svým právním zástupcem upozorněn při jednání o výši smluvní odměny. Kromě toho žalovaný označil za nesprávný výpočet odměny provedený služebním orgánem, neboť zástupci žalobce správně náležela odměna v celkové výši 5 000 Kč (počítáno za pět úkonů právní služby v odvolacím správním řízení, každý po 1 000 Kč).

[6] Co se týče vlastní žalobní argumentace, městský soud poukázal na § 166 zákona o státní službě, jenž stanoví, v jakých případech má účastník řízení právo na náhradu nákladů řízení o převedení na jiné služební místo, neupravuje však již výši přiznané náhrady. Nejde tedy o ustanovení, které by vylučovalo užití správního řádu či advokátního tarifu; jedná se pouze o ustanovení speciální k § 79 odst. 3 správního řádu, dle něhož si účastník řízení nese své náklady. Konkrétní výše náhrady musí být určena podle advokátního tarifu. Absence odkazu na advokátní tarif v § 166 zákona o státní službě jeho aplikaci nevylučuje, neboť jeho použití vyplývá z § 22 odst. 3 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění účinném pro projednávanou věc (dále jen „*zákon o advokacii*“) a § 1 odst. 2 advokátního tarifu. Opačné závěry se nepodávají ani ze žalobcem odkazovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2015, č. j. 6 As 62/2014 – 69, neboť v něm nebyla řešena otázka určení výše náhrady nákladů řízení, nýbrž pouze podmínky, za kterých mají být účastníkovi řízení náklady hrazeny. Městský soud dodal, že správní orgány takto musejí postupovat, i když si žalobce dojednal s advokátem odměnu smluvní. Pokud je taková smluvní odměna vyšší než odměna mimosmluvní, musí úspěšný účastník řízení uhradit rozdíl sám. Nakonec městský soud uzavřel, že žalovaný správně opravil výši přiznané odměny za zastupování žalobce ve správním řízení a ve správním spise je založen dostatek důkazů, z nichž je patrné, jaké úkony zástupce žalobce učinil.

[7] Žalobce (dále jen „*stěžovatel*“) napadá rozsudek městského soudu kasační stížností z důvodů, které podřazuje pod § 103 odst. 1 písm. a) soudního řádu správního (dále jen „*s. ř. s.*“).

pokračování

Uvádí, že městský soud nesprávně posoudil klíčovou právní otázku, v jaké výši vzniká účastníku řízení ve věcech služby ve smyslu § 166 zákona o státní službě nárok na náhradu řízení, a toto ustanovení chybně vyložil.

[8] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožňuje s napadeným rozsudkem. Dále uvádí, že náhradu nákladů řízení obecně upravuje § 79 správního řádu a § 166 zákona o státní službě pak představuje zvláštní ustanovení o náhradě nákladů řízení, jež se vztahuje k účastníkům řízení podle zákona o státní službě, tedy státním zaměstnancům a žadatelům o přijetí do služebního poměru. Vzhledem ke skutečnosti, že výše uvedené ustanovení zákona o státní službě neupravuje konkrétní výši náhrady nákladů řízení, ale pouze přiznává právo na náhradu nákladů řízení, je dle žalovaného nezbytné při výpočtu náhrady nákladů řízení žalobce vyjít z obecné úpravy, jež je uvedena v advokátním tarifu.

[9] Stěžovatel následně soudu zaslal podání označené jako „*podrobné doplnění důvodů kasační stížnosti*“. V podstatné části tohoto patnáctistránkového doplnění kasační stížnosti nejprve pojednává o charakteristice právní úpravy obsažené v zákoně o státní službě a jejím vztahu k dalším právním předpisům (včetně zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů; dále jen „*zákon č. 361/2003 Sb.*“) a provádí rozbor § 177 zákona č. 361/2003 Sb. (který upravuje pravidla pro přiznání nákladů řízení vznikajících v souvislosti s řízením ve věcech služebního poměru) a § 166 zákona o státní službě. Dále se zabývá povahou řízení ve věcech státní služby - tvrdí, že toto řízení není správním řízením. Odkazuje přitom na důvodovou zprávu k zákonu č. 218/2002 Sb., o službě státních zaměstnanců ve správních úřadech a o odměňování těchto zaměstnanců a ostatních zaměstnanců ve správních úřadech (služební zákon); dále jen „*služební zákon*“.

[10] Dále tvrdí, že jelikož § 212 služebního zákona obsahoval výslovný odkaz na advokátní tarif, dle nějž měla být vypočtena odměna advokáta za zastupování účastníka řízení, avšak zákon o státní službě ani zákon č. 361/2003 Sb. takový odkaz neobsahuje, a *contrario* lze dovodit, že úspěšnému účastníkovi řízení mají být nahrazeny jeho náklady řízení ve skutečné výši. Jestliže tedy městský soud dovodil, že výše náhrady řízení úspěšného účastníka je omezena dle advokátního tarifu, postupoval „*svévolně*“.

[11] Stěžovatel také namítá, že městský soud pochybil, jestliže ztotožnil řízení ve věcech služby se správním řízením. Dále tvrdí, že právní úprava obsažená v § 166 zákona o státní službě představuje průlom do zásady, že každý účastník správního řízení si nese své náklady (§ 79 správního řádu). Městský soud § 166 zákona o státní službě nesprávně vyložil; v prvé řadě totiž dovodil subsidiaritu § 79 správního řádu k § 166 zákona o státní službě (s tímto výkladem stěžovatel nesouhlasí) a navíc chybně konstatoval, že § 79 správního řádu představuje právní základ pro použití advokátního tarifu. Dle stěžovatele je však nezákonné dovozovat aplikaci podzákonného předpisu, aniž by pro takový postup existovalo zákonné pravidlo. Jinak řečeno, legislativní chyby zákonodárce při tvorbě zákona o státní službě nemohou být odstraňovány „*kreativními výklady*“ ze strany soudu.

[12] Stěžovatel považuje za účelový argument městského soudu, že právní pojetí řízení dle zákona o státní službě (ze strany zákonodárce) na straně jedné a pojetí řízení dle původní zákonné předlohy služebního zákona z roku 2000, resp. služebního zákona, jenž byl předchůdcem zákona o státní službě, na straně druhé je zcela opačné. Není totiž možné, aby se odborné vnímání podstaty a povahy určitého druhu právního procesu průběžně podle potřeby měnilo v průběhu času. Ostatně, odborné chápání podstaty a povahy správního řízení či občanského soudního řízení se také nemění.

[13] Stěžovatel odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 6 As 62/2014 – 69 (viz odstavec [6] výše), který se týká náhrady nákladů řízení ve věci služby podle zákona o státní službě, a uvádí důvody, proč jsou jeho závěry pro projednávaný případ relevantní (hlavní z nich je, že institut náhrady řízení je zvláštním případem náhrady škody, a proto musí být náhrada nákladů řízení přiznána v plné výši). Ačkoli připouští, že městský soud tuto judikaturu neshledal relevantní, proti zdůvodnění takového závěru městského soudu se věcně nevymezuje.

[14] Žalovaný ve vyjádření k výše uvedenému doplnění kasační stížnosti setrvává na svém dřívějším vyjádření ke kasační stížnosti. Dále odkazuje na rozsudky Nejvyššího správního soudu (např. ze dne 21. 9. 2011, č. j. 3 Ads 79/2011 – 62), z nichž vyplývá, že řízení ve věcech služebního poměru (byť se nejedná o služební poměr státních zaměstnanců podle zákona o státní službě) je správním řízením, v němž jedna strana reprezentující státní moc rozhoduje o právech a povinnostech účastníků řízení, kteří se služebními funkcionáři (správními orgány) nemají rovné postavení.

[15] Stěžovatel na druhé vyjádření žalovaného reagoval replikou čítající 11 stran textu. V ní opět odkazuje na důvodovou zprávu ke služebnímu zákonu, z níž se podává, že řízení ve věcech státní služby je řízením *sui generis* (nikoli běžným správním řízením), a tvrdí, že zákonodárce nevydal žádnou důvodovou zprávu, která by řízení ve věcech služebního poměru podle zákona o státní službě vnímala odlišně. Opakuje, že § 166 zákona o státní službě je „úplnou“ úpravou otázky nákladů řízení podle zákona o státní službě, a proto vylučuje aplikaci § 79 správního řádu a advokátního tarifu. Nakonec pojednává o problematice náhrady nákladů řízení ve vybraných předpisech (občanském soudním řádu, daňovém řádu či exekučním řádu) a ústavněprávním aspektu nyní projednávané věci.

[16] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatel je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátem. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů.

[17] Kasační stížnost není důvodná.

[18] S ohledem na to, jakým způsobem je v nyní projednávané věci formulována kasační argumentace stěžovatele a jeho žaloba, o níž rozhodoval městský soud napadeným rozsudkem, považuje Nejvyšší správní soud za vhodné připomenout, že řízení ve správním soudnictví, včetně řízení o kasační stížnosti, je ovládáno dispoziční zásadou. Z dispoziční zásady pak vyplývá, že již v žalobě musí být uplatněny všechny důvody nezákonnosti napadeného rozhodnutí nebo všechny vady řízení, které jeho vydání předcházelo [§ 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s., § 75 odst. 2, věta první s. ř. s.]. Pokud stěžovatel v kasační stížnosti uplatní tvrzení, která nemají předobraz v žalobě, jedná se o nepřípustné kasační námítky (§ 104 odst. 4 s. ř. s.). Krajský (resp. městský) soud totiž musí dostat příležitost se řádně a v úplnosti se všemi žalobními námítkami vypořádat. Pouze tehdy, pokud by stěžovatel nemohl důvody v řízení před krajským (resp. městským) soudem uplatnit, může o ně opřít svou kasační stížnost.

[19] Kasační soud z žaloby ověřil, že stěžovatel se v ní v první řadě dovolával nepřezkoumatelnosti rozhodnutí žalovaného; a dále namítal, že žalovaný posoudil obsah řady listin obsažených ve služebním spisu izolovaně a vytrženě z kontextu, čímž dospěl k nepřesným, zkrslým či nesprávným skutkovým zjištěním, jejichž důsledkem bylo neúplné zjištění skutkového stavu rozhodného pro právní posouzení projednávané věci (k uvedeným otázkám však stěžovatel žádné kasační námítky neuplatnil). Poté v žalobě namítal, že vady v dokazování

pokračování

a ve zjištění úplného a objektivního skutkového stavu věci následně vyústily i v nepřesnou aplikaci „některých relevantních právních předpisů“. Nepřesná interpretace „některých ustanovení zákona o státní službě a správního řádu“ ze strany žalovaného vedla k jeho nesprávným právním závěrům při posuzování odvolání. Při jednání před městským soudem pak tuto obecně formulovanou žalobní námitku podrobně rozvedl tak, že § 166 zákona o státní službě představuje speciální právní normu, která vylučuje použití jiné právní úpravy; nadto v tomto ustanovení chybí výslovný odkaz na použití advokátního tarifu (oproti jiným ustanovením zákona o státní službě, která takový odkaz výslovně obsahují). Řízení ve věcech služby je zvláštním druhem řízení, které je třeba odlišovat od správního řízení. Dále poukázal též na obdobnou právní úpravu v zákoně o služebním poměru a v této souvislosti odkázal na závěry výše zmíněného rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 6 As 62/2014 – 69 (všechna judikatura tohoto soudu je dostupná na www.nssoud.cz). Uzavřel, že v řízení dle zákona o státní službě se neuplatní správní řád ani advokátní tarif, a proto mu měla být náhrada nákladů správního řízení uhrazena v plné výši.

[20] Z výše uvedeného je patrné, že stěžovatel uplatnil v doplnění kasační stížnosti a v replice k vyjádření žalovaného ke kasační stížnosti zcela novou argumentaci, a to konkrétně argumentaci (a) ustanovením § 212 služebního zákona, který na rozdíl od právní úpravy obsažené v zákoně o státní službě obsahuje výslovný odkaz na advokátní tarif (viz odstavec [10] tohoto rozsudku), (b) námitky pojednávající o problematice náhrady nákladů řízení ve vybraných procesních předpisech, (c) odkazy na ústavněprávní aspekty nyní projednávaného případu a (d) tvrzení o neexistenci důvodové zprávy k zákonu o státní službě (viz odstavec [15] shora). Výše uvedené představuje nepřijatelné námitky ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s., jelikož nemají svůj předobraz v žalobě. Proto se jimi kasační soud věcně nezabýval.

[21] Současně Nejvyšší správní soud poukazuje na to, že kasační stížnost je opravným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí krajského (resp. městského) soudu (§ 102 s. ř. s.), a proto důvody které v ní lze s úspěchem uplatnit, se musí upínat právě k tomuto rozhodnutí (srovnej usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 6. 2003, č. j. 6 Ads 3/2003 - 73). Značná část stěžovatelovy argumentace uplatněné v doplnění kasační stížnosti (viz odstavce [9] a [13] shora) však nesměruje proti nyní přezkoumávanému rozhodnutí (napadenému rozsudku), ve kterém stěžovatel obdržel vyčerpávající odpověď na jeho žalobní argumentaci, a proto se tedy nejedná o námitky ve smyslu § 103 odst. 1 s. ř. s. (k tomu srovnej například též usnesení tohoto soudu ze dne 30. 6. 2020, č. j. 10 As 181/2019 – 63). Touto částí kasační stížnosti se proto Nejvyšší správní soud rovněž nemohl věcně zabývat pro její nepřijatelnost.

[22] Jediné přípustné kasační námitky jsou shrnuty v odstavcích [11] a [12] tohoto rozsudku. Stěžovatel v první řadě namítá, že městský soud nesprávně dovodil subsidiaritu § 79 správního řádu k § 166 zákona o státní službě, ačkoli řízení ve věcech služby podle zákona o státní službě není správním řízením. Dále tvrdí, že městský soud pochybil ve svém závěru, podle nějž § 79 správního řádu představuje právní základ pro navazující použití advokátního tarifu. Dle stěžovatele je však nezákonné dovozovat aplikaci podzákonného předpisu, aniž by pro takový postup existovalo zákonné pravidlo.

[23] V nyní projednávané věci jde o otázku náhrady nákladů řízení stěžovatele jako úspěšného účastníka odvolacího řízení ve věci jeho převedení na jiné služební místo. Podle § 166 zákona o státní službě, *jestliže je účastník v řízení o odvolání, rozkladu, v obnoveném nebo přezkumném řízení úspěšný, má nárok na náhradu nákladů od služebního úřadu. Jestliže má účastník v řízení úspěch jen částečný, má nárok na poměrnou náhradu nákladů. Nárok musí účastník uplatnit před ukončením řízení, a jestliže to není možné, do 3 dnů ode dne doručení rozhodnutí, jinak zaniká.* Podle § 160 téhož zákona, *nestanoví-li zákon jinak, v řízení ve věcech služby se postupuje podle správního řádu.*

[24] Městský soud správně konstatoval, že § 166 zákona o státní službě vymezuje, **v jakých situacích** má účastník řízení právo na náhradu nákladů řízení, již však neupravuje **výši přiznané náhrady**. Těž dospěl ke správnému závěru, že se jedná o ustanovení speciální k § 79 odst. 3 správního řádu, dle něhož si účastník řízení nese své náklady. Jelikož § 166 zákona o státní službě nestanoví, co se rozumí *nárokem na náhradu nákladů řízení od služebního úřadu*, je třeba jej vyložit za podpůrné aplikace správního řádu, neboť toto ustanovení zákona o státní službě jeho použití nevyklučuje (viz předcházející odstavec tohoto rozsudku). Řízení ve věcech služby je zvláštním typem správního řízení a je subsidiárně upraveno správním řádem, což plyne mimo jiné z citovaného § 160 zákona o státní službě. Naplňuje totiž definici správního řízení (§ 9 správního řádu), jehož účelem je vydání rozhodnutí. Pro označení řízení jako „správní“ pak není rozhodné, zda je výlučně upraveno obecnou právní úpravou (správním řádem) nebo „[z]vláštními, složkovými právními předpisy, které obsahují zvláštní pravidla správního řízení a modifikují tak obecnou úpravu správního řízení. Za správní řízení je tedy třeba považovat jak řízení podle správního řádu, tak i řízení podle zvláštních zákonů“ (viz již citovaný rozsudek kasačního soudu č. j. 3 Ads 79/2011 – 62). Jak je uvedeno výše, podstatné toliko je, zda toto řízení naplňuje definici dle § 9 správního řádu. Městský soud tedy nepochybil, jestliže řízení ve věci převedení stěžovatele na jiné služební místo označil za správní řízení.

[25] Správní řád v § 79 odst. 1 stanoví, že *náklady řízení jsou zejména hotové výdaje účastníků a jejich zástupců, včetně správního poplatku, ušlý výdělek účastníků a jejich zákonných zástupců, náklady důkazů, tlumočné a odměna za zastupování*. Právním předpisem, kterým je založeno právo advokáta na odměnu, je zákon o advokacii. Způsob a určení odměny a náhrad advokáta upravuje advokátní tarif (§ 22 odst. 3 zákona o advokacii). Podle § 1 odst. 2 advokátního tarifu platí, že *při stanovení nákladů řízení, jejichž náhrada se klientovi přiznává rozhodnutím soudu nebo jiného orgánu, se výše odměny advokáta určí podle ustanovení o mimosmluvní odměně, nestanoví-li zvláštní právní předpis jinak*.

[26] Z výše uvedeného je tedy zřejmé, že se stěžovatel mylí, pokud se domnívá, že advokátní tarif nelze aplikovat při určení výše náhrady nákladů úspěšného účastníka odvolacího řízení ve věci jeho převedení na jiné služební místo. Je tomu právě naopak: je to advokátní tarif, konkrétně jeho část o mimosmluvní odměně, jež výlučně tuto otázku pro účely stěžovatelem uplatněného nároku upravuje. Zákon o advokacii obecně stanoví zásadní úplatnost poskytnutých právních služeb (§ 22 tohoto předpisu) a advokátní tarif pak toto ustanovení provádí. Připouští samozřejmě zásadní přednost smluvní odměny advokáta s klientem (§ 1 odst. 1 advokátního tarifu), ale pak specificky stanovuje výši náhrady nákladů řízení, která se klientovi přiznává rozhodnutím soudu nebo **jiného orgánu** (§ 1 odst. 2 advokátního tarifu); srovnej též i zmiňovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 3 Ads 79/2011 – 62. Takovým *jiným orgánem* je i žalovaný (či služební orgán), který rozhodoval v nyní projednávané věci.

[27] Není pak pravdou, že městský soud použití advokátního tarifu pro výpočet odměny advokáta za zastupování stěžovatele ve správním řízení dovedl z § 79 správního řádu. Naopak jeho aplikaci správně (jak je vysvětleno v předchozím odstavci) vyložil na základě § 22 odst. 3 zákona o advokacii a § 1 odst. 2 advokátního tarifu (viz strana 5 napadeného rozsudku). Kasační námitka ohledně neexistence zákonného ustanovení, které stanoví použití advokátního tarifu pro výpočet odměny zástupce stěžovatele za jeho zastupování ve správním řízení, je tedy nedůvodná. Proto také městský soud správně přisvědčil žalovanému, že z § 166 zákona o státní službě nelze dovést povinnost služebního orgánu uhradit stěžovateli náklady řízení v neomezené výši.

[28] Nejvyšší správní soud k tomu dodává, že určení mimosmluvní odměny podle advokátního tarifu je nezbytné i z hlediska vlastního účelu náhrady nákladů řízení podle

pokračování

§ 166 zákona o státní službě. Je nepochybné, že stěžovatel si mohl svobodně vybrat svého advokáta, který ho bude v řízení zastupovat, a mohl si s ním dohodnout odměnu podle své vůle. Advokát je však při domlouvání smluvní odměny povinen upozornit klienta, že mu soud (či jiný orgán) v případě úspěchu ve věci přizná jen vyšší odměny podle ustanovení o mimosmluvní odměně (srovnej usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 11. 2020, č. j. 6 Ads 209/2019 – 62, č. 4415/2021 Sb. NSS). Stěžovatel tedy nemohl očekávat, že takto libovolně stanovenou odměnu správní orgán bez dalšího „do koruny“ nahradí jen na základě předložených faktur. Takový postup by byl ostatně zjevně rozporný v porovnání s pravidly pro náhradu nákladů řízení v občanském soudním řízení a soudním řízení správním a pro výpočet odměny ustanoveného zástupce v těchto řízeních, v nichž se hradí též náklady řízení podle pravidel pro mimosmluvní odměnu dle advokátního tarifu. Dále by tento postup vedl k absurdním důsledkům – stěžovatel by zde totiž měl prospěch z „morálního hazardu“, protože kdyby měl vždy získat náhradu za vynaloženou **smluvní** odměnu, měl by přirozenou motivaci vybírat si právní zastoupení bez ohledu na jeho cenu.

[29] Nad rámec nutného pak Nejvyšší správní soud podotýká, že žalobcem nárokováná odměna je ve zjevném nepoměru nejen k mimosmluvní odměně dle advokátního tarifu, ale i k povaze poskytnutých právních služeb. Jednalo se totiž o poradenství v rámci jednoho odvolacího správního řízení a sepis jednoho podání („*kvalifikovaného doplnění odvolání*“), a proto je nepochybně excesem za tento rozsah právních služeb požadovat proplacení odměny za 105,4 hodin strávených na věci v sazbě 210 EUR, tedy v hodinové sazbě, kterou běžně účtují mezinárodní advokátní kanceláře.

[30] Nakonec stěžovatel považuje za účelový argument městského soudu, že právní pojetí řízení dle zákona o státní službě (ze strany zákonodárce) na straně jedné a pojetí řízení dle původní zákonné předlohy služebního zákona z roku 2000, je zcela opačné. Nejvyšší správní soud z napadeného rozsudku ověřil, že městský soud k žádnému takovému závěru nedospěl. Ani tato kasační námitka proto není důvodná.

[31] Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nedůvodnou, zamítl ji za podmínek vyplývajících z § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. (výrok I. tohoto rozsudku).

[32] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud na základě § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů nenáleží. Toto právo by měl procesně úspěšný žalovaný, kterému však v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti. Proto Nejvyšší správní soud rozhodl tak, že se žádnému z účastníků nepřiznává náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti (výrok II. tohoto rozsudku).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. září 2021

JUDr. Tomáš Rychlý
předseda senátu